

**Міністерство освіти і науки України  
Рівненський державний гуманітарний університет  
Факультет документальних комунікацій та менеджменту**

## **ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ**

*Матеріали звітної наукової конференції викладачів,  
аспірантів, співробітників і студентів кафедри  
документальних комунікацій*

**Рівне – 2010**

**ББК 73**  
**Д 63**  
**УДК 001.8**

Документно-інформаційні ресурси: матеріали звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників і студентів кафедри документальних комунікацій, 19 лютого 2010 р.: тези доп. – Рівне: РДГУ, 2010. – 126 с.

*Збірник складений на основі матеріалів наукової конференції, проведеної кафедрою документальних комунікацій. До нього ввійшли тези доповідей, в яких розглядаються актуальні питання інформаційно-аналітичної діяльності, інформаційних технологій та документного забезпечення в організаціях України.*

*Тези доповідей опубліковані в авторській редакції.*

**Редакційна колегія:**

**Сілкова Г.В.** кандидат педагогічних наук, доцент,  
завідувач кафедри документальних  
комунікацій РДГУ;

**Бабенко Ж.В.** викладач кафедри документальних  
комунікацій РДГУ;

**Костенко М.С.** викладач кафедри документальних  
комунікацій РДГУ;

**Попчук О.В.** викладач кафедри документальних  
комунікацій РДГУ

сприяла: створенню та постійному розвитку обчислювальних регіональних мереж, які б забезпечували доступ до регіональних банків даних максимальної кількості користувачів; створенню та веденню регіональних баз даних науково-технічної, патентної, економічної, соціальної, правової, фінансово-банківської, організаційно-довідкової, екологічної та іншої інформації; забезпеченню доступу до загальнодержавних, міжнародних інформаційно-обчислювальних систем баз даних.

ДІЗ регіональних органів управління, в цілому, потребує впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій. Зокрема: електронного документообігу, який є базовою підсистемою інтегрованого документно-інформаційного забезпечення регіонального управління; системи «ДОК ПРОФ», яка призначена для автоматизації процесів загального діловодства, діловодства звернень громадян, контролю виконання доручень керівництва, поточної роботи з документами в структурних підрозділах організації, обробки й погодження проектів документів, ведення електронного архіву.

Для вдосконалення нормативно-правової бази необхідно було б прийняти нові законодавчі акти, впровадити в практику роботи ДСТУ 4163-2003 «Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів», розробити нормативно-інструктивні та методичні матеріали, які б регламентували організацію діловодства, з урахуванням сучасних потреб та вимог.

**УДК 35.073.515**

**М.М. Мельничук, О.В. Попчук**

## **ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ПЕРІОДИЗАЦІЇ ІСТОРІЇ ДІЛОВОДСТВА**

Історія розвитку діловодства завжди була в центрі уваги не лише документознавців і архівознавців, а й суспільства в цілому. Незважаючи на наявність значного масиву вітчизняних публікацій з історії діловодства в Україні, узагальнююче дослідження цієї проблеми на сьогодні в Україні відсутнє.

На підставі досліджень Ю. Вялової, І. Нілової, Ю. Палехи, О. Загорецької та інших авторів можна вважати, що період становлення вітчизняного діловодства починається з Київської Русі. Саме в цей період на території України були укладені перші угоди Русі з Візантією (911 та 945 рр.). Важливими документами тогочасної епохи були княжі устави і «уроки», а також церковні устави. Княжі устави спрямовувалися на доповнення або зміну внутрішніх державних норм і порядків, а уроки – це були постанови князів переважно фінансового характеру: про податки, донину на користь князя, судові поплати. Церковні устави мали на меті впорядкувати правове становище церкви в державі, церковні суди, забезпечити церкву матеріально.

В Київській Русі, в основному документувалися правові відносини, виникла потреба у складанні заповітів, записах боргів, укладанні торговельних купецьких контрактів, у написах на речах про їхнє призначення, приналежність. Варто звернути увагу на те, що важливі документи давньоруські князі зберігали пильніше, ніж коштовності.

Історичний розвиток діловодства К. Мітяєв у своїх публікаціях поділяє на два великі періоди – дореволюційний та радянський. У дореволюційний період автор виділяє ще три: приказне діловодство (XVI-XVII ст.), колезьке діловодство (XVIII ст.) та виконавче діловодство (XIX – поч. XX ст.). Таку періодизацію з відповідними назвами періодів було використано й іншими авторами. Зокрема, у працях М. Ларіна, наведено подібну диференціацію періодів, тільки назву “виконавче діловодство” замінено на “міністерське діловодство”. А радянський період цим автором поділено ще на два етапи: перший - 1917-1941 рр., другий - 1945-1990 рр.

Слід зазначити, що Ю. Палеха в історичному розвитку діловодства виділяє такі періоди:

— *виникнення справочинства* (історія розвитку писемності; складання документів у Київській Русі);

— *актове діловодство* (діяльність судів; ведення актових книг);

— *діловодство в Запорізькій Січі* (виникнення Запорізької Січі; ведення справ на Січі);

— *наказове діловодство* (діяльність наказів – центральних органів державного правління; вироблення сталого процесу роботи з документами; збільшення диференціації документальних джерел та їх кількості);

— *колезьке діловодство* (робота з документами в колегіях; поява архівів; діяльність Малоросійської колегії в галузі справочинства);

— *виконавче діловодство* (порядок проходження документів в міністерствах; початок уніфікації документів);

— *радянське діловодство* (побудова адміністративно-командного апарату; систематизація ділової документації; документотворення в Українській РСР);

— *сучасне діловодство в Україні* (відродження національного ділового стилю; розвиток вітчизняної культури документування).

Водночас, О. Загорецька, досліджуючи нормативне та науково-методичне забезпечення організації діловодства в Україні у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст., зазначає, що в розвитку діловодства можна виокремити наступні історичні періоди: перший період (X – перша половина XIV ст.); другий період (друга половина XIV – перша половина XVII ст.); третій період (друга половина XVII – XVIII ст.); четвертий період (XIX – початок ХХ ст.); п'ятий період (1917-1919 рр.); шостий період (1920-1940-і рр.); сьомий період (1950-1980-і рр.); восьмий період (після 1991 р.).

Таким чином, дослідивши різні погляди щодо періодизації історичного розвитку діловодства в Україні, можна виділити такі основні етапи:

- ранній період розвитку (X – XV ст.);
- дореволюційний період (XVI – початок ХХ ст.);
- радянський період (1917 – 1990 рр.);
- сучасний період (з 1991р.).

## ЗМІСТ

### Секція "Документно-інформаційні ресурси"

<i>Бережняк О.В.</i> Документний потік місцевих видавництв як об'єкт бібліометричного аналізу .....	4
<i>Картюк Д.В.</i> Web – документи в структурі національного сегменту мережі Інтернет .....	6
<i>Костенко М.С.</i> Бібліометричний аналіз як напрямок документознавчих досліджень .....	8
<i>Марчук Ю.М.</i> Використання мови UML для створення проектів програмних продуктів з діловодства .....	10
<i>Попчук О.В.</i> Основні завдання та змістовні компоненти навчального курсу "Документне забезпечення управлінської діяльності організацій" .....	14
<i>Ясьмо В.Д.</i> Інформаційні потоки: сутність, функції, завдання .....	17
<i>Гайдамака В.О., Попчук О.В.</i> Впровадження електронного документообігу в установах як актуальна проблема .....	22
<i>Глазкова М.С., Попчук О.В.</i> Класифікація управлінських документів: основні підходи .....	24
<i>Горчак О.В., Бережняк О.В.</i> Електронний документообіг установи як чинник її документаційного забезпечення .....	27
<i>Грибок Н.А., Ясьмо В.Д.</i> Інноваційні технології комплектування фондів .....	29
<i>Гриневич О.Я., Попчук О.В.</i> Нормативне забезпечення діловодства в Україні: історичний аспект .....	31
<i>Дубенський В.В., Марчук Ю.М.</i> Особливості методики обробки фотодокументів з використанням редактора Photoshop CS2 .....	34
<i>Йосак Ю.В., Бережняк О.В.</i> Організація функціонування інформаційних потоків в установі .....	36

<i>Качановський Ю.В., Жук В.М.</i> Новітні інформаційні технології в системі документаційного забезпечення управління персоналом установи .....	38
<i>Киричук І.М., Бучковська О.Ю.</i> До проблем удосконалення системи управління кадрами .....	41
<i>Красовська І.В., Ясьмо В.Д.</i> Фонд управлінських документів (ФУД) як інформаційний ресурс .....	44
<i>Медведчук М.В., Ясьмо В.Д.</i> Проблеми та шляхи вдосконалення документно-інформаційного забезпечення регіональних органів управління .....	47
<i>Мельничук М.М., Попчук О.В.</i> Основні підходи до періодизації історії діловодства .....	49
<i>Назарук О.В., Ясьмо В.Д.</i> Завдання та переваги автоматизованих технологій інформаційного обслуговування користувачів .....	52
<i>Небувайло Л.В., Ясьмо В.Д.</i> Управлінський документ в системі управління .....	54
<i>Пантюк О.В., Попчук О.В.</i> Актуальні питання організації документообігу в державних установах ...	57
<i>Полюхови М.Ф., Ясьмо В.Д.</i> Фонд електронних документів як інноваційний інформаційний ресурс .....	58
<i>Твердохліб Ю.І., Попчук О.В.</i> До питання документного забезпечення органів місцевого самоврядування .....	61
<i>Токарська О.Г., Бережняк О.В.</i> Вторинні документи як результат діяльності інформаційної установи .....	63
<i>Швороб Г.М., Попчук О.В.</i> Особливості організації сучасного діловодства в Україні .....	66
<i>Шевчук І.С., Ясьмо В.Д.</i> Інноваційні технології збереження документних фондів .....	68
<i>Яковичина І.В., Ясьмо В.Д.</i> Документний фонд як компонент системи документальної комунікації .....	70

## Секція "Актуальні проблеми інформаційної діяльності"

<i>Бабенко Ж.В.</i> Діяльність Національної бібліотек України для юнацтва як центру інформаційно забезпечення організаторів дитячого та юнацького читання у 90-ті рр. ХХ ст. ....	73
<i>Кукушкін О.М.</i> Аналіз обсягу та структури рекламно-комунікаційного ринку України у 2007-2009 роках та перспективи його розвитку в 2010 році .....	76
<i>Луцишина Т.С.</i> Роль бібліотеки ВНЗ в системі інформаційного забезпечення навчального процесу .....	78
<i>Сілкова Г.В.</i> Система інформаційного забезпечення регіонального управління .....	81
<i>Бабенко Ж.В., Залевська О.В.</i> , Інформаційна продукція як результат діяльності інформаційних установ .....	84
<i>Бабенко Ж.В., Немчук О.І.</i> Віртуальні довідкові служби як організаційна форма онлайн-сервісу ....	87
<i>Костенко М.С., Колодежна А.В.</i> Стан сучасного книжкового ринку України в сегменті галузевої літератури (за матеріалами бібліометричного моніторингу) .....	89
<i>Костенко М.С., Магазенюк О.А.</i> Інформаційні послуги в системі обслуговування користувачів інформаційних установ .....	91
<i>Костенко М.С., Цехмиструк О.П., Кравчук Н.Д.</i> Електронні періодичні видання наукових установ України в системі наукових комунікацій .....	93
<i>Антонюк В.Ф., Сілкова Г.В.</i> Інформаційна діяльність, її сутність та властивості .....	95
<i>Бондарчук Л.В., Марчук Ю.М.</i> Нормативно-правова база обробки інформації у виконавчих службах .....	97
<i>Войнаровська Н.С., Кукушкін О.М.</i> Місце і роль інформаційного менеджменту в системі управління державних органів влади та місцевого самоврядування в Україні. ....	99



<i>Жук Н.С., Одемчук І.О.</i> Безпека інформації як умова функціонування інформаційних систем .....	101
<i>Зінчук Ю.Ю., Сілкова Г.В.</i> Референт-помічник керівника: функції та завдання .....	103
<i>Матеюк Р.В., Сілкова Г.В.</i> Методи інформаційно-аналітичної роботи .....	105
<i>Новак В.В., Ясьмо В.Д.</i> Поліпшення патентно-інформаційного забезпечення користувачів .....	107
<i>Пастушок О.В., Кукушкін О.М.</i> Напрямки удосконалення асортименту інформаційних установ на основі результатів портфельного аналізу .....	110
<i>Плем'яник В.Л., Сілкова Г.В.</i> Інформаційні документи як засіб інформаційного забезпечення користувачів .....	112
<i>Поворознік О.В., Сілкова Г.В.</i> Менеджер інформаційної діяльності: форми підготовки .....	114
<i>Сорокин С.Ю., Сілкова Г.В.</i> Регіональні інформаційні центри та їх завдання .....	117
<i>Тимощук А.В., Бабенко Ж.В.</i> Онлайновий інформаційний сервіс в структурі інформаційних послуг .....	120

**Наукове видання**

**ДОКУМЕНТНО-ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ**

*Матеріали звітної наукової конференції викладачів,  
аспірантів, співробітників і студентів кафедри  
документальних комунікацій*

***Комп'ютерна верстка та макет:***

*Попчук О.В., Федорук Л.М.*

Підписано до друку 19.03.2010 р.

Папір друк. 60x84. Формат 1/16.

Ум. др. арк. 5,77. Наклад 50 прим. Зам. № 301/2.